

Platform Duurzaam Varend Erfgoed

Samen op weg naar duurzamer behoud

Jaarverslag 2025 *(concept d.d. 25-01-2026)*

Platform Duurzaam Varend Erfgoed (PDVE)

1. Inleiding

In 2025 heeft het Platform Duurzaam Varend Erfgoed (PDVE) belangrijke stappen gezet om verduurzaming van varend erfgoed concreet, zichtbaar en beleidsmatig relevant te maken. Het jaar stond in het teken van kennisopbouw, beleidsbeïnvloeding, netwerkversterking, publiekscommunicatie en praktische toepassingen in de sector.

2. Doelstellingen PDVE

Het PDVE opereert onder de paraplu van de FVEN en richt zich op de verduurzaming van het varend erfgoed. De kern van onze doelstellingen is als volgt:

- Het terugdringen van de uitstoot van varend erfgoed, onder meer door de inzet van schonere en hernieuwbare brandstoffen zoals HVO.
- Het bewerkstelligen en behouden van een speciale, landelijke positie voor varend erfgoed in wet- en regelgeving rond emissies en milieuzones, zodat met authentieke motoren gevaren kan blijven worden.

Bovenstaande doelstellingen waren de basis voor de activiteiten in 2025, waarbij tevens de eerder uitgevoerde grootschalige enquêtes onder leden van behoudsorganisaties over brandstofverbruik en ervaringen met GTL en HVO een belangrijk fundament vormden. Deze enquêtes leverden waardevolle data op over gebruik, emissies, motieven om over te stappen en belemmeringen zoals kosten en beschikbaarheid. Met behulp van een TNO-model zijn emissies inzichtelijk gemaakt en afgezet tegen andere vormen van scheepvaart, waaruit bleek dat de totale uitstoot van varend erfgoed relatief beperkt is. Deze feitenbasis werd gebruikt in gesprekken met overheid en beleidsmakers.

3. Overleg met overheid en beleidsbeïnvloeding

Het PDVE voerde in 2025 actief overleg met verschillende overheden:

- met het Ministerie van OCW in het kader van het rapport verduurzaming mobiel erfgoed;
- met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat over de ontwikkeling van een landelijke speciale positie voor varend erfgoed;
- met de Gemeente Amsterdam over de invoering van de uitstootvrije zone voor varend erfgoed.

Een belangrijk concreet resultaat hiervan is de vrijstelling voor varend erfgoed in de Amsterdamse uitstootvrije zone per 1 april 2025. Varend erfgoed dat is geregistreerd in het Register Varend Erfgoed Nederland (RVEN) kreeg – dankzij inzet van het PDVE – een uitzonderingspositie (voorlopig tot 1 januari 2030), waardoor varen met authentieke motoren mogelijk blijft binnen het centrumgebied van Amsterdam.

4. Communicatie en publieksbereik

Het PDVE investeerde sterk in zichtbaarheid en informatievoorziening. Via de website, wekelijkse nieuwsbrief en sociale media werden duurzaamheidsartikelen, dossiers en praktijkervaringen met hernieuwbare brandstoffen gepubliceerd en gedeeld. Daarnaast bleef het PDVE actief communiceren richting behoudsorganisaties, sectorpartners en beleidsmakers.

Een belangrijk communicatief hoogtepunt was de realisatie van de documentaire “De toekomst van duurzaam varend erfgoed”. Deze documentaire kwam tot stand dankzij subsidieaanvragen bij fondsen, bijdragen van de FVEN en diverse behoudsorganisaties, en samenwerking met Jules Media. Tijdens Sail Amsterdam ging de documentaire in première aan boord van de Furie. In de film vertellen verschillende betrokkenen over varend erfgoed, de noodzaak van verduurzaming, en de inzet op betere beschikbaarheid van HVO, betaalbare prijzen en een landelijke uitzonderingspositie in milieuzones.

5. Activiteiten rond Sail Amsterdam

Sail Amsterdam 2025 vormde een belangrijk podium voor het PDVE. Diverse activiteiten gaven daar invulling aan verduurzaming in de praktijk:

- Plastic vissen: samen met Plastic Whale organiseerde het PDVE een publieksactie waarbij varend erfgoed en Plastic Whale-boten plastic uit de Amsterdamse grachten visten. Het opgevisste plastic kreeg een tweede leven in nieuwe producten. De actie kreeg brede media-aandacht en positieve publiciteit.
- HVO tijdens Sail: in samenwerking met Oliehandel Anton van Megen werd een zeer aantrekkelijk tarief voor HVO gerealiseerd (€ 1,75 per liter). De vloot maakte hier massaal gebruik van: circa 80% van de geleverde brandstof tijdens Sail bestond uit HVO.

- Première documentaire: de officiële première van “De toekomst van duurzaam varend erfgoed” vond plaats tijdens Sail, waarmee duurzaamheid en varend erfgoed gezamenlijk zichtbaar werden voor publiek, pers en sector.

Deze activiteiten maakten verduurzaming tastbaar en praktisch, en lieten zien dat de sector daadwerkelijk stappen zet.

6. Netwerk en kennisdeling

Het PDVE versterkte in 2025 zijn netwerk binnen de brandstofketen en kennisinfrastructuur. Een belangrijk voorbeeld hiervan is het bezoek aan Varo Energy in Geertruidenberg, waar het PDVE inzicht kreeg in distributieprocessen, kwaliteitscontrole en marktstructuren, en waardevolle contacten legde met marktpartijen.

Daarnaast bleef het PDVE intensief samenwerken met de FVEN, behoudsorganisaties en partners, met structureel overleg, kennisdeling en afstemming.

7. Interne samenwerking

Ook intern kenmerkte 2025 zich door constructieve samenwerking. Het reguliere Teams-overleg verliep in een positieve sfeer, met veel betrokkenheid, enthousiasme en inhoudelijke voortgang. Hierdoor kon het PDVE consistent werken aan langetermijndoelen en tegelijkertijd flexibel inspelen op actuele ontwikkelingen.

8. Vooruitblik – plannen voor 2026 (in hoofdlijnen)

In 2026 wil het PDVE de in 2025 ingezette lijn verder versterken en verbreden. Daarbij staan de volgende ambities centraal:

- Verdere erkenning en borging van een speciale positie voor varend erfgoed in (lokale en landelijke) emissie- en milieuzonebeleid.
- Versnelling van de overstap naar hernieuwbare brandstoffen, met behoud van technisch betrouwbaar en betaalbare oplossingen voor eigenaren en exploitanten.
- Versterking van het kennisfundament rond brandstoffen, emissies en andere duurzaamheidsthema's (zoals verf, smeermiddelen en antifouling).
- Grotere zichtbaarheid van duurzaam varend erfgoed bij politiek, overheden, fondsen, onderwijs, musea en het brede publiek.
- Borging van een open, constructieve dialoog met de FVEN en de behoudsorganisaties, met structurele terugkoppeling over activiteiten en resultaten.

Platform Duurzaam Varend Erfgoed
25 januari 2026

Hans van Nispen (voorzitter)
Matthijs Wink (secretaris)
Pier Vellinga
Martin Mol
Rob Herbes
Ton Raemakers
Simon J. de Waard
Richard Danel
Hetty Dokter (ad-hoc support)

Website : www.pdve.nl

Email : info@pdve.nl